

UN PLET QUE DURÀ SETANTA VUIT ANYS

PER T. BALVEY

EN la recerca de pergamins i papers vells per les masies i cases de la vila per a evitar que es perdin, i també per a espigolar notícies que puguin interessar a la història local, vaig trobar un imprès, tamany en foli, de quatre cares, que conté la sentència que proferí la Reial Audiència de Barcelona en la qüestió sostinguda entre la Universitat de Granollers i els hortelans de la ciutat de Mataró i homens de Cardedeu, Cabrera, La Garriga i altres pobles de la Marina i el Vallès. El motiu del litigi fou la pretensió dels veïns dels citats llocs, de no estar obligats a pagar drets per raó de les mercaderies que compraven o venien en el mercat de Granollers. Intervingueren també en la qüestió, posant-se al costat dels pobles que es creien postergats en llurs interessos, els prohoms dels hortelans del Portal Nou, de Barcelona, que defensaven als agrimiats.

Apar que el plet s'inicià en 1702, portant la representació dels regidors de l'esmentada ciutat, el procurador J. Font, i En J. Creus la d'En E. Margenat, que seria probablement l'arrendatari dels arbitris comunals. Els recursos presentats i les incidències ocorregudes durant el curs del procés, foren tals, que la qüestió tingué 78 anys de duració. La resolució definitiva no cita els arguments legals en que apoiava son dret la part contrària, però algun n'hi hauria de tal importància, que féu que En J. Burget, com a apoderat de La Garriga, aconse-

guís, en 1777, el decret de l'exempció dels discutits arbitris.

El 19 de maig de 1780 es firmà la sentència a favor de Granollers, fonamentant-la en la possessió que de temps immemorial es troba la vila de cobrar els esmentats drets, en justificació de la qual cosa havia presentat actes de capítols, contractes d'arrendaments, testimonis, i principalment el Reial Privilegi concedit a la Universitat pel Rei

Alfons IV, datat a València en 24 de febrer de 1318. Confirma als jurats de Granollers l'antiga possessió en que està la Universitat d'usar de la facultat interdicta i condemna els hortelans i veïns forasters que compren o venen en el mercat pesca salada o seca, verdures i hortalisses, planters i altres mercaderies similars, a estar obligats a pagar els arbitris de consuetud imposats per dits jurats, i els que tinguin a bé imposar en el venider.

Allavors era President de la Rp. Audiència, a la vegada que Governador i Comandant general de l'Exèrcit del Principat de Catalunya, don Francisco González de Bassecourt, Comte de l'Asalto, etc.; Regent, don M. de Torrente; i probablement magistrats don Miquel de Magarola i don J. G. de Tenreiro, que són els que firmen la sentència.

El 13 de juny següent fou intimat el síndic procurador de la vila de Cardedeu per a ésser-li notificat el què era ordenat per l'Audiència; com així es faria també amb els altres pobles interessats en l'assumpte.

Cardedeu, agost de 1929

CAMÍ ENLLÀ...

*He trobat a mig camí
la donzella endiumenjada,
que baixava d'aquell mas
que hi ha al peu de la muntanya.
L'he trobada a mig camí
escabellant una aufàbrega,
per a aromar-se les mans,
esbojarrades de flaire.*

*— Quina joia de perfum
vols deixar, noia, quan passes,
que aixís enfonses els dits,
la mà i el braç, dins la mata!
— La tarda ho porta. Sentiu...?
Avui hi ha festa a la plaça.
Si s'escau donar les mans,
pla que siguin perfumades...*

*Jo he seguit el meu camí
cap al peu de la collada,
acompanyat del ressò
llunyedà d'una sardana.
En mig de la solitud,
quin dolç encís de tonada,
la planyivola cançó
del tamborí i de la gralla!
M'ha semblat com si sentís
que pujava de la plana
tot el silenci fet cant
de la terra que em voltava,
com si l'ànima pairal
vibrés dintre meu més clara,
tota aromada de goig
i del perfum de l'aufàbrega...*

FRANCESC ROSSETTI

(D'un llibre pròxim a publicar-se)

